

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

3 Μαΐου 2019

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1496

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/38552/265

Πρόγραμμα Δράσης περιοχών που έχουν χαρακτηρισθεί ως ευπρόσβλητες ζώνες από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 2 της οικ. 19652/1906/1999 κοινή υπουργική απόφαση (Β'1575), όπως ισχύει, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης» του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΥΓΕΙΑΣ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ -
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 2077/1992 «Κύρωση Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση» (Α136) και τις διατάξεις του άρθρου 1 (παρ. 1, 2, 3, 4) και του άρθρου 2 (παρ. 1ζ) ν. 1338/1983 «εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (Α 34) όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 6 του ν. 1440/1986 «συμμετοχή της Ελλάδας στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων κ.λπ. (Α' 70) και του άρθρου 65 του ν. 1892/1990 (Α' 101).

2. Το ν. 2690/1999 «Κύρωση Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 54) και ειδικότερα των άρθρων 13, 14 και 15 αυτού.

3. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσία για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα», που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του π.δ. 63/2005 (Α' 98).

4. Τις διατάξεις των άρθρων 10 και 11 (παρ. 3) του ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 160).

5. Τις διατάξεις του π.δ. 70/2015 (ΦΕΚ Α' 114) «Ανασύσταση των Υπουργείων... Μετονομασία... και Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας...».

6. Το ν. 3199/2003 «Προστασία και διαχείριση των υδάτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» (Α'280) όπως ισχύει.

7. Το π.δ. 51/2007 (Α' 54) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

8. Τις διατάξεις του π.δ. 125/2016 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 210).

9. Την Υ198/2016 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φάμελλο» (Β' 3722), όπως τροποποιήθηκε με την Υ72/2018 απόφαση του Πρωθυπουργού (Β' 4201).

10. Την 20476/2015 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, "περί διορισμού του Ιάκωβου Γκανούλη στη θέση του Ειδικού Γραμματέα Υδάτων του ΥΠΑΠΕΝ" (ΦΕΚ Υ.Ο.Δ.Δ. 342).

11. Το π.δ. 132/2017 Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΦΕΚ Α' 160).

12. Τις διατάξεις του άρθρου 5 της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕL 375/1/31.12.1991).

13. Τις διατάξεις του άρθρου 5 της 16190/1335/1997 κοινής υπουργικής απόφασης «Μέτρα και όροι για την προστασία των νερών από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης» (Β' 519), όπως ισχύει.

14. Τις διατάξεις της 19652/1906/1999 κοινής υπουργικής απόφασης «Προσδιορισμός των νερών που υφίστανται νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης-Κατάλογος ευπρόσβλητων ζωνών σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αντίστοιχα του άρθρου 4 της 16190/1335/1997 κοινής υπουργικής απόφασης» (Β'1575), όπως ισχύει.

15. Τις διατάξεις της Γ1(δ) ΓΠ οικ. 67322/2017 υπουργικής απόφασης (ΦΕΚ Β' 3282) με θέμα «Ποιότητα πόσιμου νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της ΕΕ της 3ης Νοεμβρίου 1998 όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία (ΕΕ) 2015/1787».

16. Την 1420/82031/2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορρύπανση Γεωργικής Προέλευσης» (Β' 1709/17-8-2015), όπως ισχύει.

17. Την Υ1Β/2000 Υγειονομική Διάταξη «περί όρων ιδρύσεως και λειτουργίας πτηνο-κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων» (Β 343/04-05-95).

18. Την 1η αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών για τα 14 Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας, όπως εγκρίθηκαν από την Εθνική Επιτροπή Υδάτων και δημοσιεύθηκαν σε ΦΕΚ (Β 4678, 4682, 4665, 4676, 4674, 4675, 4681, 4679, 4664, 4680, 4672, 4666, 4673, 4677 από 29.12.2017).

19. Την εγκεκριμένη από το ΥΠΑΑΤ μελέτη του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Μελέτη για τη σύνταξη προγραμμάτων δράσης στις ευπρόσβλητες από νιτρορρύπανση (Κωδ. ΟΠΣΑΑ: 0000531849).

20. Την κοινή υπουργική απόφαση 140384/2011 «Ορισμός Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της ποιότητας και της ποσότητας των υδάτων με καθορισμό των θέσεων (σταθμών) μετρήσεων και των φορέων που υποχρεούνται στην λειτουργία τους, κατά το Άρθρο 4, παράγραφος 4 του ν. 3199/2003 (Α' 280)» (Β' 2017).

21. Την 1791/74062/2.07.2015 υπουργική απόφαση «Εφαρμογή του καθεστώτος της Πολλαπλής Συμμόρφωσης σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τους κανονισμούς 640/2014 και 809/2014 της Επιτροπής» (Β' 1468), όπως κάθε φορά ισχύει.

22. Το αριθμ. ΥΠΕΝ/ΑΝΠΓ/30483/1665 έγγραφο Αναπληρωτή Υπουργού ΠΕΝ με το οποίο αποστάλθηκε στις Περιφέρειες της χώρας σχέδιο κοινής υπουργικής απόφασης για γνωμοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 2 τμήμα Γ της κοινής υπουργικής απόφασης 19652/1906/1999.

23. Το αριθμ. 328/12-04-2019 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης.

24. Το π.δ. 121/2017 (ΦΕΚ Α' 148) «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας», όπως ισχύει.

25. Το π.δ. 141/2017 (ΦΕΚ Α' 180) «Οργανισμός Υπουργείου Εσωτερικών», όπως ισχύει.

26. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 Σκοπός

Με την παρούσα απόφαση αποσκοπείται η εφαρμογή του άρθρου 5 της 16190/1335/1997 (Β' 519) κοινής υπουργικής απόφασης, σε συμμόρφωση με το άρθρο 5 της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης» του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕL 375/1991) ώστε με την έγκριση του προβλεπόμενου στην παρούσα Προγράμματος Δράσης για την προστασία των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ευπρόσβλητες ζώνες (ZEN), σύμφωνα με το άρθρο 2 (εδ. ια) της 16190/1335/1997 κοινής υπουργικής απόφασης και το άρθρο 2 (παρ. β εδ. 5) της 19652/1906/1999 κοινής υπουργικής απόφασης, όπως ισχύει να επιτυγχάνεται η πρόληψη ή η μείωση της ρύπανσης των νερών που προκαλείται άμεσα ή έμμεσα από νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης.

Η παρούσα απόφαση ισχύει για όλες τις περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως ευπρόσβλητες σε νιτρορρύπανση ζώνες στη χώρα και συγκεκριμένα τις παρακάτω:

1. Βόρειο Τμήμα Ποταμού Έβρου
2. Νότιο Τμήμα Ποταμού Έβρου
3. Πεδιάδα Ανατολικά και Δυτικά Λίμνης Βιστωνίδας
4. ΛΑΠ Αγγίτη
5. Λεκάνη Στρυμόνα
6. Κάμπος Θεσσαλονίκης Πέλλας Ημαθίας
7. Επανομή - Μουδανιά Χαλκιδικής
8. Πτολεμαΐδα Κοζάνης
9. Πεδιάδα Άρτας Πρέβεζας
10. Θεσσαλικό Πεδίο
11. Αλμυρός Μαγνησίας
12. Αρτάκη Ευβοίας
13. Σπερχειός Φθιώτιδας
14. Αταλάντη Φθιώτιδας
15. Κωπαϊδικό Πεδίο
16. ΛΑΠ Ασωπού Βοιωτίας
17. Λαρισσός Αχαΐας
18. Λεκάνη Πηνειού Ηλείας
19. Βόρεια Κορίνθια
20. Αργολικό Πεδίο
21. Άστρος-Αγ. Ανδρέας Αρκαδίας
22. Λεωνίδιο Αρκαδίας
23. Οροπέδιο Τρίπολης
24. Πάμισος Μεσσηνίας
25. Φιλιατρά Κυπαρισσίας
26. Μαραθώνας Αττικής
27. Μεσογαία Αττικής
28. Μέγαρο Αλεποχώρι Αττικής
29. Τροιζηνίας
30. Γεροπόταμος - Μεσσαράς

Άρθρο 2 Περιεχόμενο και Εφαρμογή του Προγράμματος Δράσης

1. Το Πρόγραμμα Δράσης περιγράφει μέτρα και συγκεκριμένες δράσεις και διαμορφώνει πρακτικές για την προστασία των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες των ευπρόσβλητων ζωνών. Ειδικότερα το περιεχόμενο του Προγράμματος Δράσης αναφέρεται:

α) Στον περιορισμό της ποσότητας αζωτούχου λίπανσης (αζωτούχα λιπάσματα και κτηνοτροφικά απόβλητα) που επιτρέπεται να διασπείρεται στο έδαφος, στο πλαίσιο της ορθής γεωργικής πρακτικής με προσδιορισμό των μέγιστων επιτρεπτών ορίων αζωτούχου λίπανσης κατά κύρια καλλιέργεια, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά της κάθε ευπρόσβλητης ζώνης και ιδιαίτερα: τις εδαφοκλιματικές συνθήκες, την εδαφική κλάση, την κλίση εδάφους, τη χρήση εδάφους και τις γεωργικές πρακτικές, τις ανάγκες καλλιεργειών σε άζωτο, την ανοργανοποίηση αζώτου, τις εισροές αζώτου από το περιβάλλον, το υπολειμματικό άζωτο και τον συντελεστή απωλειών του αζώτου από το βάθος του ριζοστρώματος.

β) Στον προσδιορισμό του τρόπου και χρόνου εφαρμογής των απαραίτητων λιπαντικών μονάδων κατά καλλιέργεια, λαμβάνοντας υπόψη την κυριαρχούσα εδαφική κλάση και τις υδρολογικές συνθήκες.

γ) Στον καθορισμό περιόδου απαγόρευσης της διασποράς ορισμένων τύπων λιπασμάτων.

δ) Στην προσαρμογή καλλιεργητικών πρακτικών με στόχο τη μείωση της νιτρορρύπανσης.

ε) Στη διαχείριση των κτηνοτροφικών αποβλήτων για τη μείωση της ρύπανσης από αζωτούχες ενώσεις και στον καθορισμό της χωρητικότητας των δεξαμενών αποθήκευσης των αποβλήτων αυτών.

στ) Σε άλλες υποχρεώσεις των παραγωγών.

ζ) Στον μηχανισμό παρακολούθησης ελέγχου και κυρώσεων.

2. Το Πρόγραμμα Δράσης όπως περιγράφεται αναλυτικά στο Παράρτημα του άρθρου 6 της παρούσας απόφασης εφαρμόζεται υποχρεωτικά από τους παραγωγούς, οι εκμεταλλεύσεις των οποίων βρίσκονται σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί ως ευπρόσβλητες ζώνες από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης (ZEN), σύμφωνα με το άρθρο 2 της οικ. 19652/1906/1999 (Β' 1575) κοινή υπουργική απόφαση, όπως ισχύει.

Οι περιοχές αυτές απεικονίζονται και στο χαρτογραφικό υπόβαθρο του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΟΣΔΕ) του ΟΠΕΚΕΠΕ.

3. Για τις ανάγκες της παρούσας ισχύουν οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στην 1420/82031 (ΦΕΚ 1709Β/17.08.2015) υπουργική απόφαση «Κώδικες Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορρύπανση Γεωργικής Προέλευσης».

Άρθρο 3

Υποχρεώσεις παραγωγών

Οι παραγωγοί των οποίων οι εκμεταλλεύσεις βρίσκονται εντός των ευπρόσβλητων ζωνών, οφείλουν:

α) Να τηρούν τα μέτρα περιορισμού της νιτρορρύπανσης του Κεφαλαίου Α' και τους πίνακες λιπαντικής αγωγής του Κεφαλαίου Β' του Παραρτήματος του άρθρου 7 της παρούσας.

β) Να τηρούν ημερολόγιο καταγραφής της λίπανσης, όπως περιγράφεται στο Κεφάλαιο Γ' του Παραρτήματος του άρθρου 7 της παρούσας, μαζί με τα αντίστοιχα παραστατικά προμήθειας/αγοράς των λιπασμάτων, σημειώνοντας ημερολογιακά και ανά αγροτεμάχιο το είδος και τις ποσότητες που εφαρμόστηκαν. Το ημερολόγιο καταγραφής, καθώς και τα παραστατικά πρέπει να επιδεικνύονται σε οποιοδήποτε εθνικό ή ενωσιακό έλεγχο και να φυλάσσονται από τον παραγωγό για δύο τουλάχιστον χρόνια μετά το χρόνο στον οποίο αναφέρονται. Η καταγραφή μπορεί να γίνεται και σε οποιοδήποτε αρχείο χρησιμοποιείται από τον παραγωγό στο πλαίσιο άλλων υποχρεώσεών του.

γ) Να διευκολύνουν τη διενέργεια ελέγχων και να συνεργάζονται με τα Εθνικά και Ενωσιακά Ελεγκτικά Όργανα για όλα τα θέματα που αφορούν στην εφαρμογή της παρούσας.

Άρθρο 4

Παρακολούθηση του Προγράμματος Δράσης

1. Τα Υπουργεία Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υγείας λαμβάνουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους κάθε αναγκαίο και πρόσφορο μέτρο (οικονομικό ή διοικητικό) για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος Δράσης.

2. Η Διεύθυνση Αγροτικών Υποθέσεων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε συνεργασία με τις οικείες Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων (Π.Ε.) μεριμνά για την εκπαίδευση - ενημέρωση του αγροτικού πληθυσμού της περιοχής σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Δράσης σε συνδυασμό με τον «Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορρύπανση Γεωργικής Προέλευσης» που έχει εγκριθεί με την 1420/82031/2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (1709/ Β'/17-8-2015), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

3. Για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων του Προγράμματος Δράσης λαμβάνονται υπόψη τα δεδομένα του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της κατάστασης των επιφανειακών και υπογείων υδάτων.

4. Η αξιολόγηση του Προγράμματος Δράσης πραγματοποιείται κατά την διαδικασία αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ), λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων του άρθρου 5 της παρούσας, τα δεδομένα του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης, καθώς και άλλα διαθέσιμα στοιχεία.

Άρθρο 5

Έλεγχοι

Ο έλεγχος της τήρησης των υποχρεώσεων των παραγωγών, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 3 της παρούσας, διενεργείται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ενωσιακή νομοθεσία και την υπουργική απόφαση 1791/74062/2.7.2015 (Φ.Ε.Κ. 1468, τ.Β') όπως κάθε φορά ισχύει, καθώς και τη σχετική κατ' έτος εκδιδόμενη εγκύκλιο.

Άρθρο 6

Κυρώσεις

1. Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο της τήρησης του Προγράμματος Δράσης διαπιστωθούν παραβάσεις στη λήψη των μέτρων που προβλέπονται στο Κεφάλαιο Α' του Παραρτήματος του άρθρου 7 της παρούσας, επιβάλλονται κυρώσεις όπως αυτές προβλέπονται στην ενωσιακή νομοθεσία και την 1791/74062/2.7.2015 (Φ.Ε.Κ. 1468, τ.Β') υπουργική απόφαση όπως κάθε φορά ισχύει, καθώς και τη σχετική κατ' έτος εκδιδόμενη εγκύκλιο.

2. Οι κυρώσεις της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλονται ανεξάρτητα από τις ποινικές και αστικές κυρώσεις που προβλέπονται στο ν. 1650/1986, όπως ισχύει καθώς σε άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 7

Παράρτημα

Προσαρτάται και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της παρούσας απόφασης το Παράρτημα με το Πρόγραμμα Δράσης.

Άρθρο 8

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργούνται όλα τα εγκεκριμένα Προγράμματα Δράσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΜΕΤΡΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΝΙΤΡΟΥΠΙΑΝΣΗΣ

Για τη μείωση της περιεκτικότητας των υδάτων σε νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης και την πρόληψη της περαιτέρω επιβάρυνσής τους λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

1. Εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων

1. Απαγορεύεται η συνολική ποσότητα (βασικής και επιφανειακής) λίπανσης με αζωτούχα λιπάσματα και κτηνοτροφικά απόβλητα που εφαρμόζεται στο έδαφος κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου να υπερβαίνει το μέγιστο αριθμό μονάδων αζώτου ανά στρέμμα, όπως αναφέρεται στους Πίνακες Μέγιστων Λιπαντικών Εισροών Ν του Κεφαλαίου Β' του παρόντος Παραρτήματος.

2. α) Απαγορεύεται η προσθήκη αζώτου με μορφή κτηνοτροφικών αποβλήτων στο έδαφος γεωργικών εκτάσεων (καλλιεργούμενων και μη) σε ποσότητες μεγαλύτερες των 17 κιλών ανά στρέμμα για περίοδο 12 μηνών. Το όριο αυτό ισχύει αθροιστικά για την εφαρμογή επεξεργασμένων κτηνοτροφικών αποβλήτων και την απόθεση από τα ίδια τα ζώα που πιθανόν να βόσκουν στις εκτάσεις αυτές.

β) Η ποσότητα αζώτου της κοπριάς συμπεριλαμβάνεται στον υπολογισμό των συνολικών μονάδων αζώτου που εφαρμόζονται στο έδαφος, για την εφαρμογή της εκάστοτε λιπαντικής αγωγής σύμφωνα με την παράγραφο 1.

γ) Ο μέγιστος αριθμός ζώων που μπορεί να βρίσκεται σε βοσκήσιμες εκτάσεις χωρίς να γίνεται υπέρβαση του ορίου των 17 kg/στρ. (ή 170 kg/Ha) παρουσιάζεται στον πίνακα του Κεφαλαίου Ε' του παρόντος Παραρτήματος.

δ) Ο τρόπος υπολογισμού της απαιτούμενης έκτασης για τη διάθεση κτηνοτροφικών αποβλήτων και την κάλυψη των αναγκών της καλλιέργειας σε άζωτο παρουσιάζεται στο Κεφάλαιο ΣΤ' του παρόντος παραρτήματος.

3. Απαγορεύεται η εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων:

- σε παγωμένες και καλυμμένες από χιόνια επιφάνειες
- σε εδάφη κορεσμένα με νερό που δεν στραγγίζουν επαρκώς ή πλημμυρισμένα
- όταν υπάρχει πρόβλεψη βροχόπτωσης στο αμέσως επόμενο διήμερο
- όταν πνέει ισχυρός άνεμος

4. Απαγορεύεται η εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων στο έδαφος:

• σε απόσταση μικρότερη των 2m από όλους τους υδάτινους όγκους (ποτάμια, λίμνες, υδατορέματα, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης κ.λπ.) σε εκτάσεις με κλίση 0-8%

• σε απόσταση μικρότερη των 6m από όλους τους υδάτινους όγκους (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης κ.λπ.) σε εκτάσεις με κλίση μεγαλύτερη του 8%

Τα μέτρα αυτά δεν υποκαθιστούν άλλα κανονιστικά πλαίσια που αφορούν στην προστασία των υδάτων, αλλά τηρούνται όταν δεν υπερκαλύπτονται από εκείνα.

5. Απαγορεύεται η απευθείας απόρριψη αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων σε επιφανειακά και υπόγεια ύδατα.

6. Απαγορεύεται η εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων σε ακάλυπτο έδαφος, σε φυτοφράκτες, καθώς και σε γειτονικά κτήματα.

7. Απαγορεύεται η διάθεση ανεπεξέργαστων κτηνοτροφικών αποβλήτων στο έδαφος.

8. Απαγορεύεται η εφαρμογή επεξεργασμένων κτηνοτροφικών αποβλήτων σε απόσταση μικρότερη των 10 m από όλους τους υδάτινους όγκους στην περίπτωση στερεών αποβλήτων και 20 m στην περίπτωση υγρών αποβλήτων.

9. Απαγορεύεται η εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων σε απόσταση μικρότερη των 50 m από υδροληψίες νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση.

10. Απαγορεύεται η εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων υγρής μορφής και υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων σε εκτάσεις με κλίση άνω του 8%, με εξαίρεση την εφαρμογή μέσω του συστήματος της στάγδην άρδευσης ή με τη μέθοδο της έγχυσης.

11. Απαγορεύεται σε κάθε περίπτωση η εφαρμογή αποβλήτων πτηνοτροφείων και υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων σε αμμώδη εδάφη από την 1η Σεπτεμβρίου έως την 31η Οκτωβρίου.

12. Απαγορεύεται η εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων για χρονικό διάστημα το οποίο προσδιορίζεται ανά ZEN στον Πίνακα του Κεφαλαίου Δ' του παρόντος Παραρτήματος. Επιτρέπεται η ορθολογική λίπανση καλλιέργειας χειμερινών κηπευτικών ή ανθοκομικών ειδών καθώς και καλλιεργειών υπό κάλυψη με την προϋπόθεση της μη εφαρμογής αποβλήτων πτηνοτροφείων και υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων.

13. Ορίζεται περίοδος μειωμένων εισροών κατά την οποία τίθεται ανώτατο όριο εφαρμογής αζώτου ίσο με το 25% των συνολικών εισροών που απαιτεί η καλλιέργεια. Η περίοδος μειωμένων εισροών για κάθε ZEN παρουσιάζεται στον Πίνακα του Κεφαλαίου Δ' του παρόντος Παραρτήματος.

14. Απαγορεύεται η βασική λίπανση με αζωτούχα λιπάσματα και κτηνοτροφικά απόβλητα να υπερβαίνει το 25% της συνολικής απαιτούμενης για όλη την καλλιεργητική περίοδο λίπανσης. Εάν χρησιμοποιούνται αζωτούχα λιπάσματα βραδείας αποδέσμευσης νιτρικών μορφών το ποσοστό αυτό μπορεί να ανέρχεται στο 40%.

15. Απαγορεύεται η αποθήκευση αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων σε απόσταση μικρότερη των 50m από επιφανειακούς υδάτινους όγκους (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης κ.λπ.), 50m από κάθε υδροληψία υπόγειου ύδατος που προορίζεται για νερό ανθρώπινης κατανάλωσης και 30m από κάθε άλλη υδροληψία υπόγειου ύδατος. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις που τα παραπάνω είναι συσκευασμένα και φυλάσσονται σε κλειστούς χώρους. Οι ανωτέρω απαγορεύσεις δεν υποκαθιστούν άλλα κανονιστικά πλαίσια που αφορούν στην προστασία των υδάτων αλλά τηρούνται όταν δεν υπερκαλύπτονται από αυτά.

16. Δεν επιτρέπεται η καλλιέργεια σε ζώνη πλάτους τουλάχιστον 1m, ώστε να διατηρείται αυτοφυής βλάστηση στη γεωργική γη η οποία γειτνιάζει με επιφανειακούς υδάτινους όγκους (ποτάμια, λίμνες, υδατορέματα, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης κ.λπ.).

17. Ο τρόπος υπολογισμού της απαιτούμενης έκτασης για τη διάθεση κτηνοτροφικών αποβλήτων και την κάλυψη των αναγκών της καλλιέργειας σε άζωτο παρουσιάζεται στο Κεφάλαιο ΣΤ' του παρόντος Παραρτήματος.

18. Τα στερεά κτηνοτροφικά απόβλητα πρέπει να ενσωματώνονται στο έδαφος κατά την εφαρμογή τους ή αμέσως μετά από αυτή. Κατά την εφαρμογή τους πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις του άρθρου 7 της Υ1β/2000/95 (ΦΕΚ 343 Β') κοινής υπουργικής απόφασης.

II. Άρδευση

1. Η εφαρμογή του νερού άρδευσης πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχουν όσο το δυνατόν μικρότερες απώλειες από βαθιά διήθηση και επιφανειακή απορροή.

2. Το νερό άρδευσης πρέπει να εφαρμόζεται σε πολλές συχνές δόσεις και όπου είναι εφικτό με συστήματα εξοικονόμησης νερού (π.χ. συστήματα στάγδην άρδευσης).

3. Οι παραγωγοί που αρδεύουν καλλιέργειες σε εδάφη με κλίση άνω του 8% υποχρεούνται να εφαρμόζουν τη μέθοδο της στάγδην άρδευσης. Εξαιρούνται όσοι αρδεύουν καλλιέργειες σε εδάφη διαμορφωμένα σε αναβαθμούς με τη μέθοδο αυλακών περιμετρικά του κορμού του φυτού.

4. Όσον αφορά στις ποσότητες άρδευσης οι παραγωγοί υποχρεούνται να τηρούν τα αναφερόμενα στα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, όπως αυτά κάθε φορά ισχύουν.

III. Άλλες καλλιεργητικές τεχνικές

1. Για την καλλιέργεια των εκτάσεων με κλίση άνω του 10%, η άρωση και όλες οι άλλες καλλιεργητικές φροντίδες πρέπει να γίνονται κατά τις ισοϋψείς. Εναλλακτικά να δημιουργούνται σταθερές ακαλλιεργητες λωρίδες εντός της καλλιεργούμενης έκτασης, σε αποστάσεις ανάλογες με την κλίση και τις εδαφικές ιδιότητες.

2. Σε εκτάσεις με κλίση άνω του 8%, τα αζωτούχα λιπάσματα στερεής μορφής πρέπει να ενσωματώνονται στο έδαφος, κατά τη στιγμή της εφαρμογής τους ή άμεσα μετά από αυτήν, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για γυμνές από βλάστηση επιφάνειες, οι οποίες προετοιμάζονται για καλλιέργεια.

3. Σε εκτάσεις με κλίση άνω του 10%, πρέπει να υπάρχει φυτική κάλυψη, έστω και με μη καλλιεργούμενα είδη, κατά την περίοδο των βροχοπτώσεων και μέχρι την προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη σπορά. Όπου αυτό είναι δυνατό, να εφαρμόζεται η καλλιέργεια φθινοπωρινών ψυχανθών.

4. Ειδικότερα, στις δενδρώδεις καλλιέργειες η εφαρμογή της λίπανσης πρέπει να γίνεται σε τουλάχιστον δύο δόσεις και στις ετήσιες καλλιέργειες σε τουλάχιστον τρεις. Από τους παραπάνω περιορισμούς εξαιρούνται τα στερεά κτηνοτροφικά απόβλητα τα οποία μπορούν να εφαρμόζονται σε μία δόση καθώς αποδίδουν σταδιακά

το άζωτο στο φυτό. Γενικότερα, συνιστάται η εφαρμογή της συνολικής ποσότητας του αζώτου σε πολλές μικρές δόσεις ανάλογα με το βιολογικό στάδιο και τις απαιτήσεις της καλλιέργειας ιδιαίτερα σε αβαθή, αμμώδη και επικλινή εδάφη.

5. Σε ότι αφορά στη διαχείριση των υπολειμμάτων των καλλιεργειών, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, να ακολουθείται μια από τις παρακάτω πρακτικές:

α) ενσωμάτωση στο έδαφος

β) βόσκηση της καλαμιάς

γ) κοπή και κάλυψη του εδάφους με τα υπολείμματα και ενσωμάτωσή τους στο έδαφος την επόμενη άνοιξη. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο για περιοχές εκτός του δικτύου «ΦΥΣΗ 2000» δύναται να γίνει καύση καλαμιάς μετά από άδεια της οικείας Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής και τη σύμφωνη γνώμη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας. Ως εξαιρετικές περιπτώσεις, λογίζονται μόνο αυτές κατά τις οποίες συντρέχουν λόγοι φυτοπροστασίας, οι οποίοι προσδιορίζονται στην έγγραφη άδεια της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.

IV. Διαχείριση κτηνοτροφικών αποβλήτων

A. Γενικοί κανόνες διαχείρισης κτηνοτροφικών αποβλήτων

Η εφαρμογή των κτηνοτροφικών αποβλήτων στον αγρό να γίνεται ομοιόμορφα με χρήση κατάλληλου τεχνικού εξοπλισμού ώστε να διασφαλίζεται με ακρίβεια και ομοιομοφία η διάθεση ίσης ποσότητας στερεών ή υγρών αποβλήτων ανά φυτό ή τετραγωνικό μέτρο καλλιεργήσιμης γης. Κατά την εφαρμογή, οι παραγωγοί πρέπει να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην αποφυγή απωλειών ή διαφυγών.

Η άσκοπη ανάμιξη νερού με στερεής μορφής κτηνοτροφικά απόβλητα, πρέπει να αποφεύγεται ώστε να είναι δυνατός ο χειρισμός τους ως αμιγώς στερεών και παράλληλα να παραμένει η μικρότερη δυνατή ποσότητα υγρών για επεξεργασία.

Παρακάτω δίνονται ορθές πρακτικές για τη διαχείριση των στερεών και υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων εντός της εκμετάλλευσης. Ο παραγωγός μπορεί ωστόσο να διαθέτει τα απόβλητα σε αδειοδοτημένες μονάδες επεξεργασίας αποβλήτων (πχ. κομποστοποίησης, παραγωγής βιοαερίου κ.λπ.). Σε αυτή την περίπτωση είναι δυνατόν να τροποποιούνται αναλόγως ο τρόπος και ο χρόνος αποθήκευσής τους.

B. Στερεά απόβλητα (κοπριές, κοπριά με στρωμνή και στερεά μηχανικού διαχωρισμού)

1. Ο όγκος του χώρου αποθήκευσης στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων, εφόσον γίνεται διάθεση στον αγρό, πρέπει να είναι τέτοιος ώστε:

α) να επαρκεί τουλάχιστον για όλο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο απαγορεύεται η εφαρμογή κτηνοτροφικών αποβλήτων στο έδαφος, σύμφωνα με τον Πίνακα του κεφαλαίου Δ' του παρόντος Παραρτήματος.

β) να επαρκεί για ένα πρόσθετο χρονικό περιθώριο ασφαλείας 30 ημερών για τις περιπτώσεις όπου καθίσταται αδύνατη η εδαφική διάθεση λόγω έκτακτων μετεωρολογικών φαινομένων.

2. Το δάπεδο του χώρου όπου αποθηκεύονται και υφίστανται επεξεργασία τα στερεά κτηνοτροφικά απόβλητα σχηματίζοντας κοπροσωρό πρέπει:

α) να είναι στεγανό

β) να είναι κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα ή άλλο υλικό που να εξασφαλίζει τη στεγανότητα και την αποφυγή διαρροών.

γ) να έχει κλίση 5-6% προς κανάλι συλλογής υγρών στράγγισης, μέσω του οποίου τα τελευταία να καταλήγουν σε φρεάτιο συλλογής ή προς στεγανή δεξαμενή συλλογής υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων.

δ) να φέρει προστατευτικό τοίχιο κατά μήκος των δύο ή τριών πλευρών του, για αποφυγή διασκορπισμού του υλικού.

3. Οι χώροι επεξεργασίας στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων απαγορεύεται να βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 50m από επιφανειακούς υδάτινους όγκους (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης κ.λπ.), 50m από κάθε υδροληψία ύδατος που προορίζεται για νερό ανθρώπινης κατανάλωσης καθώς και 30m από κάθε άλλη υδροληψία υπόγειου ύδατος. Οι ανωτέρω απαγορεύσεις δεν υποκαθιστούν άλλα κανονιστικά πλαίσια που αφορούν στην προστασία των υδάτων αλλά τηρούνται όταν δεν υπερκαλύπτονται από αυτά.

4. Στην περίπτωση κοπριάς που έχει υποστεί ζύμωση και στερεείται υγρών στράγγισης, όπως η κοπριά θερμής στρωμνής, αυτή μπορεί να αποθηκευτεί προσωρινά για μέγιστο χρονικό διάστημα ενός μήνα:

α) πάνω σε συμπίεσμένο έδαφος,

β) με εξασφάλιση της παρεμπόδισης των νερών της βροχής,

γ) σε απόσταση μεγαλύτερη των 10 μέτρων από υδάτινους όγκους (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης κ.λπ.) και 20 μέτρων από υδροληψίες υπόγειων υδάτων,

δ) σε έδαφος με κλίση μικρότερη από 8%.

5. Ο παραγωγός υποχρεούται στην κάλυψη του κοπροσωρού, ώστε να μην εισέρχεται σε αυτόν νερό βροχής.

6. Εάν τα στερεά δεν έχουν υποστεί έστω και μερική χώνευση κατά την παραμονή τους στις σταβλικές εγκαταστάσεις, πρέπει να παραμείνουν στον κοπροσωρό για επαρκές χρονικό διάστημα 90-180 ημερών, συμπεριλαμβανομένης και της παραμονής τους στο στάβλο, μέχρι να γίνει η ζύμωση.

7. Στην περίπτωση των πτηνοτροφικών κρεοπαραγωγής, των αιγο-προβατοστασιών καθώς και βουστασιών μικρής δυναμικότητας μπορεί να χρησιμοποιηθεί στρωμνή ώστε στην εκμετάλλευση να παράγονται μόνο απόβλητα στερεάς μορφής. Στην περίπτωση αυτή, κατά τον υπολογισμό του όγκου του κοπροσωρού πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι ο όγκος της στρωμνής μειώνεται σημαντικά (περίπου κατά 50%) με τη χρήση της. Στις περιπτώσεις εκτροφής σε θερμή στρωμνή στις παραπάνω τύπου εκμεταλλεύσεις, η κοπριά παραμένει στο στάβλο για επαρκές, λόγω και της σύστασης της, διάστημα (2-8

μήνες, ανάλογα με το είδος της κτηνοτροφικής μονάδας), με αποτέλεσμα κατά την ώρα της απομάκρυνσής της μαζί με τη στρωμνή να έχει ήδη υποστεί σε σημαντικό βαθμό χώνευση. Ως εκ τούτου, δεν είναι απαραίτητη η παραμονή της σε κοπροσωρούς, αλλά μπορεί να διατίθεται κατευθείαν ως οργανικό λίπασμα ή εδαφοβελτιωτικό σε καλλιεργούμενα εδάφη εντός των χρονικών περιόδων που επιτρέπεται η λίπανση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όταν η εφαρμογή της σε καλλιεργούμενα εδάφη ή η πώληση είναι εξασφαλισμένες, δεν είναι απαραίτητη η κατασκευή μόνιμου χώρου αποθήκευσης του κοπροσωρού.

Γ. Υγρά απόβλητα (κυρίως απόβλητα χοιροστασιών και βουστασιών γαλακτοπαραγωγής που δε χρησιμοποιούν στρωμνή)

1. Τα υγρά κτηνοτροφικά απόβλητα υπό μορφή λάσπης πρέπει να διαχωρίζονται σε αμιγώς στερεό και αμιγώς υγρό κλάσμα.

2. Τα υγρά διαχωρισμού συλλέγονται σε δεξαμενές ώστε ακολούθως να υποστούν την κατάλληλη επεξεργασία, προτού διατεθούν με ασφάλεια στο περιβάλλον σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3. Οι χώροι επεξεργασίας υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων απαγορεύεται να βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη των 50m από επιφανειακούς υδάτινους όγκους (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφρους και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης κ.λπ.), 50m από κάθε υδροληψία υπόγειου ύδατος που προορίζεται για νερό ανθρώπινης κατανάλωσης και 30m από κάθε άλλη υδροληψία υπόγειου ύδατος. Οι ανωτέρω απαγορεύσεις δεν υποκαθιστούν άλλα κανονιστικά πλαίσια που αφορούν στην προστασία των υδάτων αλλά τηρούνται όταν δεν υπερκαλύπτονται από αυτά.

4. Η χωρητικότητα των δεξαμενών επεξεργασίας και αποθήκευσης πρέπει να είναι τέτοια, ώστε:

α) τα απόβλητα να μπορούν να διατηρηθούν εκεί τουλάχιστον όσο διάστημα απαγορεύεται η διάθεσή τους στο έδαφος, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον Πίνακα του Κεφαλαίου Δ' του παρόντος Παραρτήματος,

β) να επαρκεί για ένα πρόσθετο χρονικό περιθώριο ασφαλείας 30 ημερών για τις περιπτώσεις όπου καθίσταται αδύνατη η εδαφική διάθεση λόγω έκτακτων μετεωρολογικών φαινομένων.

5. Οι υπολογισμοί για την εύρεση του όγκου των αποβλήτων και του αποθηκευτικού χώρου πρέπει να διατηρούνται από τους παραγωγούς σε σχετικό αρχείο.

Υ. Τήρηση Κωδίκων Ορθής Γεωργικής Πρακτικής
Επιπλέον των παραπάνω υποχρεωτικών μέτρων, οι παραγωγοί οφείλουν να εφαρμόζουν τις ορθές γεωργικές πρακτικές που αναφέρονται στην 1420/82031/2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορρύπανση Γεωργικής Προέλευσης» (ΦΕΚ 1709/Β'/17-8-2015), όπως αυτή ισχύει κάθε φορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ ΕΔΑΦΙΚΩΝ ΚΛΑΣΕΩΝ

	Κοκκομετρία	Υδρομορφία	Κλίση
Εδαφική Κλάση I	Χονδρόκοκκα ή μετρίως χονδρόκοκκα είτε πολύ ρηχά (<25cm)	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μικρής κλίσης (<=8%)
Εδαφική Κλάση II	Μέσης σύστασης, βαθειά ή μετρίως βαθειά, είτε λεπτόκοκκα αλλά σχετικά ρηχά	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μικρής κλίσης (<=8%)
Εδαφική Κλάση III	Λεπτόκοκκα και βαθειά	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μικρής κλίσης (<=8%)
Εδαφική Κλάση IV	Λεπτόκοκκα ή μέσης σύστασης, βαθειά	Ατελώς έως κακώς αποστραγγιζόμενα	Μικρής κλίσης (<=8%)
Εδαφική Κλάση VI	Χονδρόκοκκα ή μετρίως χονδρόκοκκα είτε πολύ ρηχά (<25cm)	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μεγάλης κλίσης (>8%)
Εδαφική Κλάση VII	Μέσης σύστασης, βαθειά ή μετρίως βαθειά, είτε λεπτόκοκκα αλλά σχετικά ρηχά	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μεγάλης κλίσης (>8%)
Εδαφική Κλάση VIII	Λεπτόκοκκα και βαθειά	Πολύ καλώς έως μετρίως αποστραγγιζόμενα	Μεγάλης κλίσης (>8%)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΕΙΣΡΩΩΝ Ν (kg/στρ) ΣΕ ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

	ΠΟΡΤΟΚΑΛΙΑ	ΡΟΔΑΚΙΝΙΑ	ΑΧΛΑΔΙΑ	ΜΗΛΙΑ	ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ	ΦΥΣΤΙΚΙΑ	ΕΛΙΑ (Ε)	ΕΛΙΑ (Β)
Εδαφική Κλάση I	9,8	13,9	8,9	11,4	14,1	12,7	9,2	9,7
Εδαφική Κλάση II	9,8	14,5	8,8	11,6	14,8	13,2	9,2	9,8
Εδαφική Κλάση III	12,2	18,1	10,8	14,4	18,4	16,4	11,4	12,1
Εδαφική Κλάση IV	9,8	15,0	9,1	12,0	15,5	13,8	9,7	9,9
Εδαφική Κλάση VI	9,9	12,9	8,6	10,7	12,7	11,6	8,7	9,7
Εδαφική Κλάση VII	10,8	14,2	9,1	11,6	14,0	12,6	9,3	10,5
Εδαφική Κλάση VIII	13,5	17,9	11,4	14,6	17,6	15,8	11,6	13,1

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΕΙΣΡΩΩΝ Ν (kg/στρ) ΣΕ ΛΟΙΠΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

	ΖΑΧΑΡΟΤΕΥΤΛΑ	ΚΑΠΝΟΣ	ΤΟΜΑΤΑ (Μ)	ΓΕΩΜΗΛΑ (Α)	ΓΕΩΜΗΛΑ (Χ)	ΑΜΠΕΛΙ (ΟΙΝΟΠ.)	ΑΜΠΕΛΙ (ΕΠΙΤΡ.)	ΑΜΠΕΛΙ (ΣΤΑΦΙΔ.)	ΚΑΡΟΤΑ
Εδαφική Κλάση I	14,0	4,8	12,5	19,4	19,1	9,4	12,9	12,2	12,6
Εδαφική Κλάση II	14,6	4,1	12,9	20,7	20,4	9,3	13,3	12,6	13,0
Εδαφική Κλάση III	18,2	5,0	16,1	25,9	25,5	11,6	16,6	15,6	16,2
Εδαφική Κλάση IV	14,8	4,2	12,4	20,9	21,1	10,0	13,9	13,3	13,1
Εδαφική Κλάση VI	13,6	5,3	13,2	18,3	17,4	8,5	11,9	10,9	12,3
Εδαφική Κλάση VII	15,1	5,2	14,7	20,7	19,5	8,9	13,0	11,8	13,6
Εδαφική Κλάση VIII	19,0	6,4	18,6	26,1	24,6	11,1	16,3	14,8	17,1

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΓΙΣΤΩΝ ΛΙΠΑΝΤΙΚΩΝ ΕΙΣΡΟΩΝ N (kg/στρ) ΣΕ ΦΥΤΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

	ΒΑΜΒΑΚΙ	ΜΗΔΙΚΗ	ΣΙΤΑΡΙ ΜΑΛΑΚΟ	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ (ΕΝΣΙΡ)	ΡΥΖΙ	ΒΙΚΟΣ	ΒΙΚΟΣ (Χ)	ΚΡΘΑΡΙ	ΚΡΘΑΡΙ (Χ)	ΒΡΩΜΗ	ΒΡΩΜΗ (Χ)	ΣΙΚΑΝΗ	ΣΙΚΑΝΗ (Χ)	ΣΙΤΑΡΙ ΣΚΛΗΡΟ	ΗΛΙΑΝΘΟΣ	ΕΛΑΙΟΚΡΑΜΒΗ
Εδαφική Κλάση I	15,6	3,2	8,2	21,6	19,1	9,2**	3,2	2,9	4,6	3,5	4,6	5,0	3,3	4,6	6,5	7,3	7,7
Εδαφική Κλάση II	16,4	3,8	8,1	23,3	20,4	9,2**	4,0	3,6	3,9	2,7	3,9	4,4	2,4	3,9	6,1	7,0	7,4
Εδαφική Κλάση III	20,4	3,8	10,0	29,1	25,4	11,4**	4,8	4,3	4,7	3,2	4,8	5,3	2,9	4,7	7,4	8,7	9,2
Εδαφική Κλάση IV	(*)	(*)	8,6	(*)	(*)	9,2**	8,2	7,8	4,7	3,4	4,4	4,8	2,8	4,3	6,6	6,9	8,1
Εδαφική Κλάση VI	15,2	0,8	7,7	20,1	17,7	9,4	1,8	1,5	4,0	3,1	4,6	4,9	3,4	4,5	6,1	8,0	7,0
Εδαφική Κλάση VII	17,1	3,0	8,0	22,7	19,9	10,2	3,1	2,8	3,6	2,6	4,4	4,8	3,0	4,3	6,2	8,5	7,2
Εδαφική Κλάση VIII	21,5	4,9	10,0	28,7	25,1	12,8	3,9	3,5	4,4	3,0	5,3	5,8	3,6	5,2	7,6	10,7	9,0

* Δεν ενδείκνυται

**Οχι λίπανση με νιτρική μορφή

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΛΙΠΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΕΙΣΡΩΝ ΑΖΩΤΟΥ

ΖΕΝ	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΕΙΣΡΩΝ ΑΖΩΤΟΥ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΕΙΣΡΩΝ ΑΖΩΤΟΥ
ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΒΡΟΥ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΝΟΤΙΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΒΡΟΥ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Φεβρουαρίου έως 31η Μαρτίου
ΠΕΔΙΑΔΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΑ ΛΙΜΝΗΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Σεπτεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΛΑΠ ΑΓΓΙΤΗ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΛΕΚΑΝΗ ΣΤΡΥΜΟΝΑ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Οκτωβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Μαρτίου έως 31η Μαρτίου.
ΚΑΜΠΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΠΕΛΛΑΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΕΠΑΝΟΜΗ – ΜΟΥΔΑΝΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ ΚΟΖΑΝΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΠΕΔΙΑΔΑ ΑΡΤΑΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1 ^η Νοεμβρίου έως 30 ^η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 31η Μαρτίου
ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30 ^η Νοεμβρίου
ΑΛΜΥΡΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30 ^η Νοεμβρίου
ΑΡΤΑΚΗ ΕΥΒΟΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1 ^η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΑΤΑΛΑΝΤΗ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΚΩΠΑΪΔΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30 ^η Νοεμβρίου
ΛΑΠ ΑΣΩΠΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΛΑΡΙΣΣΟΣ ΑΧΑΪΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1 ^η Φεβρουαρίου έως 29 ^η Φεβρουαρίου
ΛΕΚΑΝΗ ΠΗΝΕΙΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Οκτωβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΒΟΡΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΑΡΓΟΛΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΑΣΤΡΟΣ-ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ

ΛΕΩΝΙΔΙΟ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΠΑΜΙΣΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΦΙΛΙΑΤΡΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου και, για νέες φυτεύσεις μόνο, 1 ^η Μαρτίου έως 30 ^η Απριλίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 30η Απριλίου
ΜΑΡΑΘΩΝΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΜΕΣΟΓΑΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Οκτωβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΜΕΓΑΡΑ ΑΛΕΠΟΧΩΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ	1 ^η Σεπτεμβρίου έως 30 ^η Σεπτεμβρίου και 1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Αυγούστου έως 31 ^η Αυγούστου
ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΣ - ΜΕΣΣΑΡΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Μέγιστος αριθμός ζώων ανά εκτάριο σε βοσκήσιμες εκτάσεις για την τήρηση του ορίου των 170 Kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως.

Κατηγορία ή είδος	Μέγιστος αριθμός ζώων ανά εκτάριο
Άλογα	2,9
Βοοειδή < 1 έτους	8,0
Βοοειδή 1-2 ετών	3,5
Βοοειδή > 2 ετών	3,0
Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής	2,4
Κουνέλια	100
Πρόβατα	16
Αίγες	19
Χοιρίδια	57
Χοιρομητέρες	8,1
Κάπροι	9,4
Χοίροι για πάχυνση	19
Κοτόπουλα για κρεοπαραγωγή	570
Ωοπαραγωγές όρνιθες	280
Πάπιες	570
Γαλοπούλες	340

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

Υπολογισμός ελάχιστης απαιτούμενης έκτασης για τη διάθεση κτηνοτροφικών αποβλήτων σε καλλιέργεια

Η μέθοδος δίνει την έκταση που απαιτείται για την εφαρμογή των αποβλήτων σε ετήσια αροτραία καλλιέργεια. Ωστόσο παράλληλα απαιτείται ο προγραμματισμός της λίπανσης, ή του συνδυασμού της λίπανσης με άρδευση, σε δόσεις τέτοιες ώστε να αποφεύγεται όσο είναι δυνατό η επιφανειακή απορροή και η βαθεία διήθηση.

1) Προσδιορισμός των αναγκών της καλλιέργειας σε N που θα προστεθεί με λίπανση

έστω **Ετήσιες Ανάγκες Καλλιέργειας σε Άζωτο (ΕΤΑΝ)**

α) 19 κιλά N ανά στρέμμα ή

β) 12 κιλά N ανά στρέμμα

γ) 9 κιλά N ανά στρέμμα

2) Προσδιορισμός της ετήσιας ποσότητας αποβλήτων (ΕΤΑΠ)

Έστω ότι ο διαθέσιμος ετήσιος όγκος υγρών (απόβλητα μαζί με τον ετήσιο όγκο των βροχοπτώσεων που αναμιγνύεται με αυτά) από τη δεξαμενή αποθήκευσης είναι $ΕΤΑΠ = 9.000 \text{ m}^3$.

2) Προσδιορισμός της περιεκτικότητας των αποβλήτων σε ολικό N (ΠΟΝ)

(από δειγματοληψία ή με βάση τους πίνακες του ΚΟΓΠ) έστω $ΠΟΝ = 0,8 \text{ kg/m}^3$.

3) Προσδιορισμός του Συντελεστή Διαθεσιμότητας (ΣΔ) του αζώτου στην καλλιέργεια

Γίνεται από τον πίνακα του κεφαλαίου Ζ' λόγω έλλειψης δεδομένων μεγαλύτερης ακρίβειας

Για το παράδειγμά μας, έστω $ΣΔ = 0,6$

4) Σύγκριση της τιμής ΕΤΑΝ με το όριο των 17 kg/στρ.

i) στην περίπτωση που $ΕΤΑΝ \geq 17 \text{ kg/στρ.}$, όπως στην περίπτωση 1α ανωτέρω, η έκταση καθορίζεται από τον περιορισμό των 17 kg/στρ., οπότε

Ελάχιστη Απαιτούμενη Έκταση (ΕΛΑΠΕΚΤ) = $ΕΤΑΠ * ΠΟΝ / 17 \text{ kg/στρ.}$ ή στο παράδειγμά μας,

$ΕΛΑΠΕΚΤ = 9000 \text{ m}^3 * 0,8 \text{ kg/m}^3 / 17 \text{ kg/στρ.} = 424 \text{ στρ.}$

ii) στην περίπτωση που $ΕΤΑΝ < 17 \text{ kg/στρ.}$ όπως στην περίπτωση 1β ανωτέρω, βλέπε βήμα 5

5) Προσδιορισμός της Μέγιστης Ετήσιας Δοσολογίας Διαθέσιμου N (ΜΕΔΝ)

$ΜΕΔΝ = ΣΔ * 17 \text{ Kg/στρ.}$

Ή στο παράδειγμά μας $ΜΕΔΝ = 0,6 * 17 \text{ Kg/στρ.} = 10,2 \text{ Kg/στρ.}$

6) Σύγκριση της τιμής ΕΤΑΝ με την τιμή ΜΕΔΝ

i) στην περίπτωση που $ΕΤΑΝ \geq ΜΕΔΝ$, υπολογίζεται η **Ελάχιστη Απαιτούμενη Έκταση (ΕΛΑΠΕΚΤ)** όπως στην περίπτωση 4i

ii) στην περίπτωση που $ΕΤΑΝ < ΜΕΔΝ$, όπως στην περίπτωση 1γ ανωτέρω η έκταση καθορίζεται από τις ανάγκες της καλλιέργειας σε άζωτο, οπότε υπολογίζεται η απαιτούμενη έκταση για την πλήρη κάλυψη των αναγκών της καλλιέργειας με τη σχέση

Απαιτούμενη έκταση (ΑΠΕΚΤ) = $ΕΤΑΠ * ΠΟΝ * ΣΔ / ΕΤΑΝ$

ή στο παράδειγμά μας,

Απαιτούμενη έκταση = $9000 \text{ m}^3 * 0,8 \text{ kg/m}^3 * 0,6 / 9 \text{ KgN/στρ.} = 480 \text{ στρέμματα}$

Άρθρο 9

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 25 Απριλίου 2019

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Υγείας

ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Περιβάλλοντος
και Ενέργειας

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ